

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та  
фінансової безпеки  
Навчально-науковий інститут № 5**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**

**ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

**з навчальної дисципліни «Бюджетне право»**

**вибіркових компонент**

**освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

**072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок  
(фінансова безпека та фінансові розслідування)**

**Харків 2024**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Науково-методичною радою  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ  
Протокол від 14.08.2024 р. № 8

**ПОГОДЖЕНО**

Секцією Науково-методичної ради  
ХНУВС з юридичних дисциплін  
Протокол від 13.08.2024 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки Навчально-наукового інституту № 5 протокол від 12.08.2024 р. № 10

**Розробники:**

1. Завідувач кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки Навчально-наукового інституту № 5 ХНУВС, д.ю.н., професор Гетманець О.П.
2. Професор кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки Навчально-наукового інституту № 5 ХНУВС, к.ю.н., доцент Коробцова Д.В.

**Рецензенти:**

1. Завідувач кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту № 5 ХНУВС, д.ю.н., професор Салманова О.Ю.
2. Перший проректор з науково-педагогічної та наукової роботи Класичного приватного університету, д.е.н., д.ю.н., професор Мащенко О.В.

**1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами**  
**1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами**  
**(денна форма навчання)**

| Номер та назва навчальної теми  | Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни |        |                     |                   |                     |                   | Вид контролю |
|---|--|--------|---------------------|-------------------|---------------------|-------------------|--------------|
|   | Всього   | з них: |                     |                   |                     |                   |              |
|   |  | лекції | Семінарські заняття | Практичні заняття | Лабораторні заняття | Самостійна робота |              |
| ТЕМА № 1. Бюджетне право як підгалузь фінансового права.                                | 16   | 4      | 4                   |                   |                     | 8                 |              |
| ТЕМА № 2. Правове значення бюджету. Бюджетна система України.                           | 18   | 4      | 4                   |                   |                     | 10                |              |
| ТЕМА № 3. Бюджетний процес.   | 16   | 4      | 4                   |                   |                     | 8                 |              |
| ТЕМА № 4. Правове регулювання міжбюджетних відносин.                                    | 20   | 6      | 4                   |                   |                     | 10                |              |
| ТЕМА № 5. Бюджетний контроль та відповідальність за порушення бюджетного законодавства. | 20   | 4      | 6                   |                   |                     | 10                |              |
|   |  |        |                     |                   |                     |                   | Залік        |
| Всього за семестр № 6:  | 90   | 22     | 22                  |                   |                     | 46                |              |

## 1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

| Номер та назва навчальної теми  | Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни |        |                     |                   |                     |                   | Вид контролю |
|---|--|--------|---------------------|-------------------|---------------------|-------------------|--------------|
|   | Всього   | з них: |                     |                   |                     |                   |              |
|   |  | лекції | Семінарські заняття | Практичні заняття | Лабораторні заняття | Самостійна робота |              |
| ТЕМА № 1. Бюджетне право як підгалузь фінансового права.                                | 16   | 2      |                     |                   |                     | 14                |              |
| ТЕМА № 2. Правове значення бюджету. Бюджетна система України.                           | 18   |        | 2                   |                   |                     | 16                |              |
| ТЕМА № 3. Бюджетний процес.   | 18   | 2      |                     |                   |                     | 16                |              |
| ТЕМА № 4. Правове регулювання міжбюджетних відносин.                                    | 18   |        | 2                   |                   |                     | 16                |              |
| ТЕМА № 5. Бюджетний контроль та відповідальність за порушення бюджетного законодавства. | 20   | 2      |                     |                   |                     | 18                |              |
|   |  |        |                     |                   |                     |                   | Залік        |
| Всього за семестр № 6:  | 90   | 6      | 4                   |                   |                     | 80                |              |

## 2. Методичні вказівки до семінарських занять

### Тема № 1. Бюджетне право як підгалузь фінансового права

#### Семінарське заняття: Бюджетне право як підгалузь фінансового права

Навчальна мета заняття: розкрити поняття бюджетного права; розкрити місце бюджетного права в системі фінансового права; з'ясувати бюджетні повноваження України; з'ясувати бюджетні повноваження органів місцевого самоврядування.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години.

#### Навчальні питання:

1. Предмет та метод бюджетного права.
2. Принципи бюджетного права.
3. Особливості бюджетно-правових відносин та характеристика норм бюджетного права.
4. Система та джерела бюджетного права.
5. Бюджетні повноваження як правовий інститут.
6. Бюджетні повноваження держави та органів місцевого самоврядування.

**Методичні вказівки** до кожного навчального питання теми: В ході проведення семінарського заняття студенти мають засвоїти наступні питання теми.

Бюджет як економічна, правова категорія. Матеріальний зміст бюджету. Ознаки, принципи та функції бюджету. Економічне, соціальне, політичне та юридичне значення бюджету для функціонування держави.

Поняття бюджетної класифікації, її структура. Класифікація доходів бюджету за бюджетною класифікацією України. Класифікація видатків та кредитування бюджету за бюджетною класифікацією України. Класифікація фінансування бюджету за бюджетною класифікацією України. Класифікація боргу за бюджетною класифікацією України.

Бюджетне право. Предмет бюджетного права. Види бюджетно-правових норм. Особливості бюджетних правовідносин. Система бюджетного законодавства. Перелік правовідносин, які регулюються Бюджетним кодексом України.

#### Додаткові питання:

1. Що вивчає бюджетне право?
2. Визначте місце бюджетного права серед інших галузей права.
3. Чи можливо стверджувати, що бюджетне право є окремою галуззю права?
4. Чим відрізняється метод регулювання бюджетних правовідносин від методу регулювання фінансових правовідносин?

5. Чи є відмінні риси між нормами бюджетного права та нормами фінансового права?
6. За якими ознаками можливо класифікувати норми бюджетного права?
7. Які елементи складають структуру норми бюджетного права?
8. Яке місце посідає бюджетне право серед інших категорій права?
9. Які нормативно-правові акти щодо бюджету постійно змінюються?
10. Як можна класифікувати нормативно-правові акти, що складають джерела бюджетного права?

### ***Теми рефератів:***

1. Особливості бюджетних правовідносин.
2. Структура бюджетних правовідносин.
3. Норми бюджетного права.
4. Ознаки учасників бюджетної діяльності.

### ***Література:***

1. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: [https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4339&download\\_id=1187](https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187)

## **Тема № 2. Правове значення бюджету. Бюджетна система України**

### **Семінарське заняття: Правове значення бюджету. Бюджетна система України**

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з основними джерелами бюджетного права, суттю бюджету та бюджетною системою; з'ясувати джерела доходів і видатків Державного бюджету України та місцевих бюджетів; розкрити зміст бюджетної класифікації.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години;

заочна форма навчання – 2 години.

### **Навчальні питання:**

1. Поняття бюджету та бюджетного права, бюджетна система.
2. Бюджетна класифікація.
3. Доходи і видатки Державного бюджету України.
4. Склад доходів і видатків місцевих бюджетів.

**Методичні вказівки** до кожного навчального питання теми: В ході проведення семінарського заняття студенти мають засвоїти наступні питання теми.

Поняття бюджету як економічної та правової категорії. Поняття та ланки бюджетної системи України. Місцеві бюджети та бюджети місцевого самоврядування. Принципи бюджетної системи. Зведений бюджет. Правова форма бюджетів в Україні. Бюджетний період.

Поняття бюджетного права. Особливості бюджетних правовідносин. суб'єкти бюджетних правовідносин, джерела бюджетного права. Конституція України про бюджетні повноваження. Бюджетний кодекс України. Закон України про Державний бюджет на відповідний бюджетний період.

Бюджетна класифікація. Класифікація доходів бюджету, класифікація видатків бюджету, класифікація фінансування бюджету, класифікація боргу. Складові частини бюджету: загальний та спеціальний фонди.

Дефіцит та профіцит бюджету, джерела фінансування дефіциту бюджету. Граничний обсяг боргу.

Доходи і видатки Державного бюджету України. Склад доходів Державного бюджету України. Склад видатків Державного бюджету України. Таємні видатки. Кредитування за вирахуванням погашення. Скорочення видатків загального фонду Державного бюджету України. Захищені статті видатків бюджету.

Склад доходів місцевих бюджетів. Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування. Витрати місцевих бюджетів. Бюджет розвитку місцевих бюджетів. Позички місцевим бюджетам. Міжбюджетні відносини. Розмежування видатків між бюджетами. Фінансові нормативи бюджетної забезпеченості. Коефіцієнт вирівнювання. Міжбюджетні трансферти. Дотації вирівнювання, субвенції, кошти, що передаються до Державного бюджету України та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів.

Контроль за дотриманням бюджетного законодавства.

### **Додаткові питання:**

1. Розкрийте поняття бюджету, його соціально-економічне й політичне значення.
2. Які складові частини бюджету Ви можете назвати?
3. Назвіть особливості бюджетних правовідносин.
4. Дайте характеристику складу бюджетного законодавства.
5. Охарактеризуйте принципи побудови бюджетної системи України.
6. В чому полягає мета регулювання міжбюджетних відносин?
7. Як оформляються запозичення до місцевих бюджетів?
8. Що таке міжбюджетні трансферти?

### **Теми рефератів:**

1. Правове регулювання бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування.

## 2. Шляхи вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні.

### *Література*

1. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: [https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4339&download\\_id=1187](https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187)

### **Тема № 3. Бюджетний процес**

#### **Семінарське заняття: Бюджетний процес**

Навчальна мета заняття: розкрити поняття і зміст бюджетного процесу; з'ясувати основні стадії бюджетного процесу; ознайомити студентів зі змістом кожної з стадій бюджетного процесу.

Кількість годин:

денна форма навчання – 6 годин.

#### **Навчальні питання:**

1. Поняття і зміст бюджетного процесу.
2. Державний бюджет України: складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність.
3. Місцеві бюджети: складання розгляд, затвердження, виконання та звітність.

**Методичні вказівки** до кожного навчального питання теми: В ході проведення семінарського заняття студенти мають засвоїти наступні питання теми.

Поняття і зміст бюджетного процесу. Правові засади реалізації бюджетних повноважень Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, комітетів Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, сільських, селищних, міських та районних у містах рад.

Державний бюджет України. Стадії бюджетного процесу, їх тривалість. Основні напрямки бюджетної політики на наступний бюджетний період. Бюджетні запити головних розпорядників бюджетних коштів. Розробка проекту закону про Державний бюджет. Постанова Кабінету Міністру щодо схвалення проекту закону про Державний бюджет. Пояснювальна записка до проекту



закону, її зміст.

Стадія розгляду та прийняття Державного бюджету України. Представлення проекту закону про Державний бюджет Верховній Раді України. Підготовка та розгляд проекту закону про Державний бюджет у першому, другому та третьому читанні. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України. Бюджетні призначення в разі несвоєчасного прийняття закону про Державний бюджет України.

Стадія виконання Державного бюджету. Організація виконання Державного бюджету України. Казначейське обслуговування Державного бюджету України. Бюджетний розпис. Виконання Державного бюджету України за доходами та за видатками. Порядок внесення змін до закону про Державний бюджет України.

Стадія складання та затвердження звіту про виконання Державного бюджету України. Порядок закриття рахунків після закінчення бюджетного періоду. Квартальні та річний звіт про виконання закону України про Державний бюджет України. Розгляд звіту про виконання закону України про Державний бюджет України.

Складання, розгляд, затвердження, виконання та звітність місцевих бюджетів. Порядок складання проектів місцевих бюджетів. Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються. Затвердження місцевих бюджетів. Виконання місцевих бюджетів. Звітність про виконання місцевих бюджетів.

### ***Додаткові питання:***

1. Які стадії бюджетного процесу Ви можете назвати?
2. Які принципи бюджетного процесу Ви можете назвати?
3. У чому полягає зміст першої стадії бюджетного процесу — складання проекту Закону про Державний бюджет України?
4. Розкрийте значення Бюджетної резолюції.
5. Яким чином відбувається розгляд проекту Закону про Державний бюджет країни в Верховній Раді України?
6. В чому полягає виконання бюджетів? В чому полягає суть казначейської системи виконання бюджету?
7. Що таке касове виконання бюджету?
8. Яких учасників бюджетного процесу Ви можете назвати?
9. Хто такі розпорядники бюджетних коштів?
10. Що таке бюджетний розпис, хто його складає і до кого він адресується?
11. Поясніть, як здійснюється контроль за виконанням бюджетів?
12. Які форми звітності про виконання бюджетів існують в Україні?

### ***Теми рефератів:***

1. Бюджетні повноваження Верховної Ради України.
2. Бюджетний процес України та в зарубіжних країнах: порівняльно-правовий аналіз.

3. Правові засади обслуговування комерційними банками бюджетних коштів.

4. Казначейська система в Україні.

### ***Література***

1. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>

2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>

3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>

4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: [https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4339&download\\_id=1187](https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187)

### **Тема № 4. Правове регулювання міжбюджетних відносин**

#### **Семінарське заняття: Правове регулювання міжбюджетних відносин**

Навчальна мета заняття: розкрити поняття міжбюджетних відносин; з'ясувати розмежування видатків між бюджетами; розкрити поняття та види міжбюджетних трансфертів.

Кількість годин:

денна форма навчання – 4 години;

заочна форма навчання – 2 години.

#### **Навчальні питання:**

1. Поняття міжбюджетних відносин.

2. Розмежування видатків між бюджетами. Розрахунок видатків, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів.

3. Поняття та види міжбюджетних трансфертів. Дотації вирівнювання. Субвенції. Кошти, що передаються до державного бюджету та місцевих бюджетів з інших місцевих бюджетів. Додаткові дотації.

**Методичні вказівки** до кожного навчального питання теми: В ході проведення семінарського заняття студенти мають засвоїти наступні питання теми.

Поняття міжбюджетних відносин. Учасники бюджетного процесу. Бюджетне регулювання. Реалізація бюджетних відносин. Основні цілі розвитку міжбюджетних відносин.

Види видатків. Типи видатків. Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості. Кошик доходів бюджетів місцевого самоврядування. Структура

доходів кошика. Методика розподілу і фінансування видатків місцевих бюджетів. Завдання застосування нормативів видатків.

Поняття міжбюджетних трансфертів. Види міжбюджетних трансфертів. Функції міжбюджетних трансфертів. Методологія розрахунку надання міжбюджетних коштів. Формульний метод розподілу міжбюджетних трансфертів. Формула розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів. Індекс податкоспроможності регіональних бюджетів. Субвенції. Трансферти, що надаються з Державного бюджету України місцевим бюджетам.

### ***Додаткові питання:***

1. Що таке міжбюджетні відносини?
2. Що таке міжбюджетні трансферти?
3. Якою є мета регулювання міжбюджетних відносин?
4. Які існують критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами?
5. Які види міжбюджетних трансфертів існують і яке вони мають призначення?

### ***Теми рефератів:***

1. Субвенції з Державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення державних програм соціального захисту.
2. Формула розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів.
3. Індекс податкоспроможності регіональних бюджетів.

### ***Література***

1. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: [https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4339&download\\_id=1187](https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187)

## **Тема № 5. Бюджетний контроль та відповідальність за порушення бюджетного законодавства**

**Семінарське заняття:** Бюджетний контроль та відповідальність за порушення бюджетного законодавства

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність та завдання бюджетного контролю; з'ясувати правове регулювання повноважень суб'єктів бюджетного контролю; розкрити поняття та види порушень бюджетного законодавства.

Кількість годин:

денна форма навчання – 6 годин

### **Навчальні питання:**

1. Сутність та завдання бюджетного контролю.
2. Види, форми та методи бюджетного контролю.
3. Правове регулювання повноважень суб'єктів бюджетного контролю.
4. Поняття та види порушень бюджетного законодавства.
5. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.

**Методичні вказівки** до кожного навчального питання теми: В ході проведення семінарського заняття студенти мають засвоїти наступні питання теми.

Бюджетний контроль. Головне завдання бюджетного контролю. Об'єкт бюджетного контролю. Предмет бюджетного контролю. Суб'єкт бюджетного контролю. Примус в бюджетному процесі.

Класифікація бюджетного контролю. Метод бюджетного контролю. Засоби, які використовуються при проведенні фінансового контролю.

Суб'єкти бюджетно-правових відносин. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Поняття «контролюючий суб'єкт». Спеціалізований бюджетний контроль. Контрольні повноваженнями БК України. Суспільний бюджетний контроль.

Поняття бюджетного правопорушення. Ознаки бюджетного правопорушення. Об'єкт бюджетного правопорушення. Суб'єкт бюджетного правопорушення. Риси бюджетного злочину. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства. Реалізація фінансово-правової відповідальності у бюджетному процесі. Фінансово-правова відповідальність за бюджетні порушення.

### **Додаткові питання:**

1. Які риси характеризують бюджетний контроль?
2. Хто є суб'єктами бюджетного контролю?
3. Які завдання має проведення бюджетного контролю?
4. Які повноваження мають контролюючі суб'єкти в бюджетному процесі?
5. Які права мають підконтрольні суб'єкти в бюджетному процесі?
6. Які існують види бюджетних правопорушень?
7. Визначте види заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.

8. Визначите види юридичної відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

9. Які фінансові санкції встановлюються за порушення бюджетного законодавства?

### **Теми для рефератів:**

1. Повноваження контролюючих суб'єктів в бюджетному процесі.
2. Поняття та види бюджетних правопорушень.
3. Санкції за порушення бюджетного законодавства.

### **Література**

1. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: [https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4339&download\\_id=1187](https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187)

## **3. Рекомендована література**

### **Основна**

1. Принципи бюджетного права України: монографія / О.П. Гетьманець, Д.В. Коробцова. Харків: Панов, 2017. С. 292. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6491>
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки, О.П., Гетманець. Харків : Екограф, 2015. 500 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>
3. Фінансове право : підручник / О.М. Бандурка, О.П. Гетманець, Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2018. 391 с. // URL: <https://lib.univd.edu.ua/elcat/alog?tab=f258003477cf53230c46ce077f38c4de>
4. Фінансове право: підруч. / за ред. М. П. Кучерявенка і О. О.Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с. URL: [https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product\\_id=4339&download\\_id=1187](https://profbook.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4339&download_id=1187)

### Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. за № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. – Ст. 141. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України // Офіційний вісник України від 13.08.2010., № 59. – Стор. 9. – Ст. 20-47. [Електронний ресурс] – URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року // Відомості Верховної Ради України від 08.04.2011 року. – 2011. – № 13, / № 13–14, № 15–16, № 17. – Стор. 556. – Ст. 112. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/stru#Stru>
4. Положення про Державну фіскальну службу України: Постанова КМУ від 21.05.2014 р. № 236. – Ст. 1507. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>
5. Про банки і банківську діяльність: закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5. – Ст. 30. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. Про бюджетну класифікацію: наказ М-ва фінансів України від 14 січ. 2011 р. № 11. [Електронний ресурс] – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11>
7. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Про Державний бюджет України на 2024 рік: закон України від 09.11.2023 р. № 3460-IX. 2023. [Електронний ресурс] – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text>
9. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України. Станом на 20 травня 2020 року. / За заг. ред. Мацюка В. Я. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. 312 с. URL: <https://duan.edu.ua/images/staff/departments/law/Files/BKU.pdf>

### Додаткова

1. Гетманець О.П. Бюджетне законодавство України як об'єкт бюджетного контролю. Форум права. 2016. № 4. С. 66-71. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cf97bec9-5162-4b95-9fcf-fb022ed974c0/content>
2. Гетманець О.П. Правова природа відповідальності за порушення бюджетного законодавства. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 2. С. 198-202. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35bc251e-afc8-49e1-8b88-b5af26981f72/content>
3. Гетманець О.П. Правове забезпечення бюджетного інвестування: напрями удосконалення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2022. С. 303-308. URL: <http://visnyk->

[pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/258598](http://pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/258598)

4. Коробцова Д.В. Проблеми побудови бюджетного законодавства України. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2015 № 17. С. 127-130. URL: [http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc17/part\\_1/juspradenc17-1.pdf#page=127](http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc17/part_1/juspradenc17-1.pdf#page=127)

5. Коробцова Д.В. Принцип бюджетного федералізму у міжбюджетних відносинах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород : Право. 2016. № 38. С. 160-163. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/28237/1/%d0%9f%d0%a0%d0%98%d0%9d%d0%a6%d0%98%d0%9f%20%d0%91%d0%ae%d0%94%d0%96%d0%95%d0%a2%d0%9d%d0%9e%d0%93%d0%9e%20%d0%a4%d0%95%d0%94%d0%95%d0%a0%d0%90%d0%9b%d0%86%d0%97%d0%9c%d0%a3.pdf>

6. Макух О. В. Фінансові правовідносини: теорія, сучасний стан і тенденції розвитку: моногр. Харків: Право, 2016. 304 с. URL: [https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/321/3\\_Finansovi%20pravovidnosini\\_vnutri.pdf](https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/321/3_Finansovi%20pravovidnosini_vnutri.pdf)

### **Інформаційні ресурси в Інтернеті**

1. Інституційний Репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ [Електронний ресурс] – URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/>

2. Офіційний сайт Президента України. [Електронний ресурс] – URL: <https://www.president.gov.ua/ru>

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.kmu.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.minfin.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>

7. Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <http://www.bank.gov.ua>

8. Офіційний сайт Світового банку. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://www.worldbank.org/>

9. Офіційний сайт Державної податкової служби України. [Електронний ресурс]: офіційний сайт – URL: <https://tax.gov.ua/>